

„Soča“ izhaja vsak potek in velja po postji prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.10
 Pol leta 0.70
 Četrt leta 0.40

Pri oznanilih in tako tudi pri „Soča-mičah“ se plačuje za navadno pristojnino vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
 7 " " " " 2 "
 6 " " " " 3 "

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starom trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Casserna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici Via Mercato 12. I., nazadnje pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremoznim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Slovensko šolstvo v državnem zboru.

Ko smo hoteli zadnjič pisati o tem predmetu, zapisali smo najprej nekatere splošne resnice, ki so narastle do samostalnega uvodnega članka. Nesreča je hotela, da smo se zapletli v gosto mrežo različnih paragrafov kazenskega zakonika in da „Soča“ ni mogla z mesta do svojih čitateljev, katere bi bila rada poučila o tem, kaj in kako se godi po svetu. Da bi se nam ne pripetilo zopet kaj takega, bili smo pri dolčevanju današnjega uvodnega članka bolj previdni ter smo se odločili, da bomo govorili o šolstvu na Slovenskem z besedami, ki so že bile na cedilu državnega pravnika in ki so bile spoznane kot čiste in nekaljene oznanovke zgodovinske resnice. Zato menimo, da pride današnje poročilo gospodom naročnikom o pravem času v roke.

Ko se pretresa v državnem zboru proračun državnega zaloga, dana je poslancem prilika, da povejo svoje mnenje o državni upravi ter da izrazijo želje gledé tistih rečij, v katerih se jim zdi potrebna kaka prememba ali poprava. Državni poslanci poslušujejo se te prilike v prav obilni meri, zato traja pretresovanje državnega proračuna vsako leto dolgo časa. Predno pride državni proračun v državnem zboru na dnevni red, obdeluje se v budgetnem odseku, kjer se natanko pretrese in prerešeta točka za točko. Navadno se že ob tej priložnosti izražajo razno opombe, prašanja, želje in prošnje, da bi se visoka vlada na nje ozirala in po njih uravnala svojo postopanje, ali pa za to, da se poslanci o pravem času opozorijo, kako se jim bo vesti, ko pride stvar v razpravo v javni seji državnega zbora.

Naš državni poslanec dr. vitez Tonkli sedi uže več let v budgetnem ali proračunskem odseku državnega zbora in je vsako leto o svojem času povzdignil glas, da bi pridobil katero novo dejansko pravico svojim volilecem, oziroma avstrijskim državljanom slovenskega pokoljenja. Tako je storil tudi letos in je imel v budgetnem odseku govor, na kateri je zvišeni gospod minister za uk in bogečastje opetovano odgovarjal. Da ne prilemo se svojim poročilom, kakor zgeraj omenjeno, v nevarnost, podati hočemo gg. naročnikom o navedenih prizadevanjih opis, ki ga je priredil dunajski dopisnik „Slovenec“ v št. 68. z dne 26. marca t. l. Dopisnik, ki je bil pričujoč pri dotični obravnavi, opisuje stvar tako - le:

„Budgetni odsek državnega zbora obravnaval je 23. marca proračun naučnega ministerstva. Slovenski poslanec dr. Tonkli je pri tej priliki grajal razvado, da profesorji srednjih šol doma podučujejo učence in kratijo zaslužek pridanim in marljivim dijakom višjih razredov. V nekaterih krajih, n. pr. na Dunaji, se to godi tako splošno, da imajo profesorji od domačega podučevanja boljše in večje dohode, kakor od svoje letne plače. Naučni minister Gautsch je odgovarjal, da ministerstvo vidi nedostatnost takega hišnega podučevanja in da je zaradi tega razposlalo že mnogo jako ostrih ukazov v tej zadevi; tako n. pr. je vodjam prepovedano učence jemati na hrano in v stanovanje, profesorjem pa je to prepovedano zastran učencev lastnega zavoda. Tudi je prepovedano učiteljem doma podučevati učence svojega zavoda ter jim je to dovoljeno le tam, kjer ni drugih domačih podučevalcev.

Dr. Tonkli je ministra pa tudi vprašal, kako je z napredkom slovenskih paralel v Ljubljani? Minister Gautsch je odgovoril, da je bil poslanec ministerjalnega referenta v Ljubljano, da bi se osebno prepričal o učenem napredku slovenskih paralel. Poročilo dotičnega referenta je sploh ugodno in minister bode skrbel, da bo ustrezal željam in dejanskim potrebam, kakor se je v marsikterem oziru že zgodilo.

Dr. Tonkli na to ministra zavrne, da je vsled dobrega vpeha slovenskih paralel Ljubljanskih odstranjen zadnji pomislek, ki ga je vlada imela gledé slovenskega učnega jezika, ter priporoča, naj se po zgledu Ljubljanske gimnazije že skoro uravnajo tudi druge slovenski mladini namenjene gimnazije, kar se je že večkrat zahtevalo v resolucijah.

Torej prosi slavni odsok, da naj sprejme naslednjo resolucijo:

„Vladi se naroča, naj, izvršujoč od poslaniške zbornice že večkrat sklenjene resolucije, odpravi pripravne kurze, ki obstojé za slovensko učence v Celji in v Gorici, ter naj osnuje za spodnje razrede na državnih gimnazijah v Gorici, v Trstu, v Mariboru in v Celji slovenske paralele, na spodnji gimnaziji, ki se ima premestiti iz Pazina v Pulj, pa hrvatske paralele, in naj jih odpre že v prihodnjem šolskem letu 1887/88.

Dalje se vladi naroča, naj se v državnih gimnazijah v Celovci in v Boljaku, in na državnih realkah v Mariboru, v Celovci in v Trstu slovenski jezik proglašajo za obligaten učni predmet s slovenskim učnim jezikom, ki ga imajo podučevati postavno kvalificirani učitelji in ga zahtevati tudi kot predmet za zrelostni izpit, kakor to že sedaj velja na realkah v Ljubljani in v Gorici.“

Taj resoluciji je ugovarjal nemško-liberalni štajarski poslanec Heilsberg, češ, da si Slovenci sami želé nemškega poduka, in da bi ne bilo prav nemščino kratiti. Toda odsok je spoznal opravičenost od Tonkli-ja sproženo resolucije in jo je sprejel z veliko večino.

V drugi (večerni) seji prišlo so na vrsto strokovnjaške šole. Dr. Tonkli je ministra vprašal, bode li obrtna šola, ki jo snujejo v Trstu, tako uravnana, da bodo služila tudi poduku slovenskih in hrvaških učencev? Tudi je prosil, naj mu minister pové, kako je z obrtnim podukom na Kranjskem?

Minister je na ti vprašanji odgovarjal, da se gledé Kranjske višje razprave zaradi ustanovitve strokovnjaške šole za lesno obrt; da pa ni še določeno, ali se taka šola napravi v Ljubljani, ali pa v Ribnici. Gledé državne obitne šole v Trstu pa je minister rekel, da se bode po razmerji vpisanih učencev skrbelo za to, da bodo slovenski učenci dobivali poduk v svojem maternem jeziku, ne da bi bilo treba zaradi tega spominjati določbo zastran učnega jezika.

Pri ljudskem šolstvu je dr. Tonkli minister spominjal na slabo poslopje dekliške v dnice v Gorici in na čudne razmere v Trstu, kjer se zdaj nimajo šolske postave in mestni odbor s šolami šari, kakor se mu ljubi. Skrajni čas bi bil, da bi vlada že skoro uravnala šolstvo v Trstu in v okolici s posebnim ministerskim ukazom, kakor se je zgodilo na Tirolskem, ako ni mogoče mestnega zbora pripraviti, da bi sklenil potrebam primeren šolski zakon. Minister je odgovoril, da je zidanje novega poslopja v Gorici načeloma že sklenjeno in da se morda že v proračun prihodnjega leta v ta namen postavi primeren znesek. Kar se pa tiče ljudskega šolstva v Trstu in okolici, bi ministerstvo samo z veseljem pozdravilo zakonito uravnajo njegovo, toda zaprek je toliko, da jih je silno težko premagati. Ta odgovor ministrov je tem čudnejši, ker dr. Gautsch velja za jako odločnega moža. Tukaj ima lepo priliko pokazati svojo odločnost in tržaškimi irredentovcem pokazati, da se morajo gledé šolstva tudi oni uklanjati ministrom volji.“

Tako omenjeno poročilo, iz katerega je razvidno, da državni poslanec vitez Tonkli se je krepko potegnil za zboljšanje naših šol na vsako stran, ter da visoka vlada načeloma ni nasprotna pravičnim zahtevam našega naroda. Zdaj treba počakati, da najvišje šolsko upravištvu tudi dejansko izvrši, kar z besedami priznava kot dobro in potrebno, in kmalu bomo na konji. Kdor bo živel o pravem času, se bo veselil tega, po čemer zdihujemo, ter radoval se tega, kar se nam obetuje in priznava. Naj bi se razmere v Avstriji tako obrnile, da bi nam ne bilo treba dolgo čakati na to, kar naši soseslje že zdavna uživajo. Spominjajoč se na izredno srečo, katero je imela naša država o raznih prilikah, nađejamo se, da v kratkem se bodo veselili vsi avstrijski narodi blaginji, katere nas uči čislati in varovati naprednjaški devetnajsti vek!

„Goriška ljudska posojilnica.“

V Gorici, 5. aprila 1887.

Kakor zasluži vsa hvalo hišni oče, kateri skrbi, da ohrani premoženje, katero je dobil po svojih prednikih, svojim otrokom ter da je tudi pomnožil po svoji moči, tako zaslužijo hvalo vseh dobro mislečih ljudi rodoljubi, ki so nam stvarili v Gorici „Goriško ljudsko posojilnico“. Koliko dobroto so skazali s tem rojakom, ki prihajajo v denarne potrebe in atleko, kaže obilno število onih, ki iščejo pomoči pri tem človekoljubem zavodu. Marsikdo bil je rešen iz odtroških rok po tem zavodu in marsikdo bil je obravrovan, da ni prišel v tako roke ter da ni skušal dobrot, katere delijo „očetjo ubozih“ (!) človeškemu rodu. Brez obresti sicer tudi ta naprava ne more delovati, vendar obresti so razmerno nizke in človeške, med tem ko je treba drugod pogosto plačevati tako obresti, da že v par letih dosežejo posojeno glavnico. Žal, da posojilnica ne more ustrediti vsem koljam naroda in da mora polovico prošnjikov zavrniti, ker nima zadostnih denarnih močij. Kako presrečno hvalo in zahvalo bi si pridobila visoka vlada, ako bi hotela dati po vzgledu, ki ga daje v drugih deželah, tudi goriški posojilnici nekoliko brezobroste glavnice, da bi se tako postavil trden temelj, na katerem bi se zidal donarom zavod, ki bi bil deželni in njenim probivalec, posebno obrtnikom in malim posostnikom, neusahljiv vir pomoči v sedanjih težavnih letih, ki dajejo navadno le malo in šibkega pridolka.

Če tudi nima posojilnica takih denarnih sredstev, da bi mogla zadostiti vsem potrebam naroda na Goriškem, kaže vendar, da je razumno ustanovljena in da je na dobri podlagi, kajti njen promet širi se od leta do leta in daje upanje, da če bo napredoval v tej razmeri, bo imela posojilnica v malih letih najlepših vspehov. Od 17.000 gl. v letu 1885 poskočil je promet leta 1886 na 37.000 gl. Glavnica narastle je od 4140 gl. na 7080 gl., rezervni zalog od 200 gl. na 412 gl., hranilne uloge od 8.000 gl. na 15.000 gl.; založna glavica od 8280 gl. na 14.150 gl., izposojila od 10.000 gl. na 22.000 gl., število udov od 98 na 183 itd. Te številke kažejo, da posojilnica dobro napreduje ter da si pridobiva vedno več zaupanja med narodom. Sila in hvalisanje ne pomaga; poštena reč naj se sama hvali. In upamo, da naša posojilnica se ne boji ni pregleda ni sodbe. Komur je mar za njeno stanje, lahko se prepriča o nje računih in o nje poslovanji. Njen blagodejni upliv kaže se tudi v tem, da mnogi upniki so postali uže bolj človešji proti svojim dolžnikom, ko so izvedeli, da tem je mogoče, dobiti denar v posojilnici.

Rojaki, ki ne veste, kam z denarom, uložite ga pri posojilnici na obresti, ki se plačujejo po 4 1/2 od sto, ali pa pristopite kot udje k društvu in plačate za vsak delež 10 gl., ki nee po 5 od sto na leto, med tem ko se višji čisti dobiček prištevava rezervnemu zalogu. Letčni občni zbor 31. marca bil je v vsakem oziru jako tolažljiv in spodbuden. Pravila zahtevajo, da mora biti zastopan deseti del vseh deležev, da je zbor sklepčen; a zastopan je bil tretji del vseh deležev in sicer s prav majhnimi izjemami (2 deleža) osebno, kar kaže, da se društveniki v resnici brigajo za srečen razvoj društva. Računi, o katerih je poročal strokovnjak g. Franjo Ferfila, društveni kontrolor, kažejo najlepše lice društvenega delovanja. Razumno je, da pri veliki revščini, ki tare našega kmeta, se glavica le počasi splačuje; ali tolažljivo in vse hvale vredno je, da se obresti točno plačujejo in da se menice navadno brez opomina pravočasno podaljšujejo z manjšimi ali večjimi odplačili po časni zmožnosti dolžnikov. Ako bi prišlo nekoliko boljše leta, pokazalo bi se gotovo, da naši ljudje so dobri gospodarji in da radi plačujejo po svoji zmožnosti. Tedaj bi se tudi promet zvišal in letni račun kazal bi še lepše lice.

Za zdaj nam drugo ne ostaja, ko priporočati njim, ki kaj imajo, naj bi pristopili kot društveniki ali kot uložniki; njim pa, ki potrebujejo ali ki bi s časom lahko potrebovali, naj pristopijo k društvu, da ob času potrebe si lahko prikrbijo posojilo z razme-

rom malimi stroški. Za izposojeni denar plačujejo se obresti po 6 od sto iz uradni stroški, s katerimi se pokrivajo potrebščine uradne sobe (v. dr. vitez Tonklič, via Accoli, 1) ter pisnih in drugih pripomočkov. Ob enem naj nam bo dovoljeno izraziti zahvalo in vnateljstvu in nadzorstvu, ki vodita ta prekoristni zavod; posebno zahvalo in priznanje pa umrlema ravnatelju Franu Erjavcu, ki je od prvega začetka bil pri posojilnici in ki je posebej dve zadnji leti premnogo delal v njeno korist. Tudi občni odbor izrekel mu je svojo zahvalo in spoštovanje s tem, da so vsi navzoči vstali ob sedežev, ko jih je dr. Gregorič po kratkem govoru s ranjema k temu pozval.

Novo ravnateljstvo za leto 1887 bilo je že zadnjič oznanjeno in stoji naslednje ude: dr. Nikolaj Tonklič, odvetnik in deželni namestni odbornik, ravnatelj; pred. g. Matija Kravanja, knezoškofjski kancelar in svetovalec, njegov namestnik; Ivan Berbuč, c. k. profesor, tajaik; dr. Anton Gregorič, profesor bogoslovja in deželni poslanec, donarničar; Franjo Ferfila, knjigovodja v tukajšnji plinovi tovarni, priglednik ali kontrolor. V nadzorstvo so voljeni: pred. g. Jožef Marušič, častni kanonik, vodja v mal. semenišči in c. k. profesor; Filip Kramar, župnik v Dornbergu; dr. Alekaj Rojč, zdravnik in deželni poslanec; Andrej Kocijančič, veleposestnik in dež. poslanec v Podgori; Ivan Pirjevec, računarski uradnik pri c. k. godnem uradu. Če smemo soditi po navedenih imenih, moramo reči, da društveniki so dobro izbrali ter da so veščim in poštenim rokam izročili svoje koristi. Naj bi društvo tako dobro napredovalo in tako dober vseh imelo, kakor v resnici zasluži.

Rodoljubi v mestu in po deželi naj bi blagovoljno razlagali svojim sorojakom pomen in namen tega društva, da si bodo znali pomagati za časa potrebe, da ne pridejo v roke oderuhom, ki jih slečejo do kože in ogulijo do bele kosti. Ako hočemo napredovati v dušnem oziru z dobrim uspehom, moramo skrbiti za trdno gmetno podlago, kajti narod berač ima žalostne dni.

Zora puca, bit će dana.

Pod tem naslovom priobčili smo zadnjič prvi del lepšega govora, ki ga je imel g. J. Klobovs v Sempaskem „Branem društvu“, ko je to slavilo pred par meseci svoj desetletni obstanek. Naslov, če tudi hrvaško-srbski, je našim čitateljem koj umljiv, kajti tudi Slovenci pravimo jutranjemu svitu zarja in zora, odtod žensko krstno ime Zora, Zorica in možko Zorin. Beseda pucati ni navadna v vseh slovenskih pokrajinah, ker večinom pravimo pokati, vendar rabi se v mnogih krajih in iz sestave spozna se koj, kak pomen ima pri naših južnih bratih, da znači namreč v zvezi z zoro, da „zarja vstaja“, kakor pravimo včasih tudi mi, da „se dan napokuje“. „Bit će dana“ razumno je hitre vsakemu Slovenceu, kajti tudi mi rečemo pogosto: „bit će kruha“, to je: bo kruha. V kratkih besedah: „Zora poka, bode dan“ izražena je tolaživna misel, katera prešinja moža delavca, ki hrepeni po delu; potnika, ki čaka, da bi dalje odpotoval; vojščaka, ki je pripravljen za odločilno bitko. Isti izraz tolaživen je tudi boriteljem za narodni napredek, za duševno svobodo iz okovov nevednosti, nomarnosti, zanemarjenosti in preziranosti. Nada bližnje zmage, katero jamči vernost in nepopačenost našega ljudstva, njegovi izredni dušni in telesni darovi, njegova delavnost in žilavost, njegova sprejemljivost za vse dobro in mladeniška navdušenost za idejale, za omiko, za svobodo, za pravo in za vse neprecenljive dobrrote starega in novega veka, daje narodu boritelju in njegovim prvoboriteljem pogum, da si za velikonočne praznike, ko se jame sneg topiti, veselo zaukajo v bratski pozdrav: „Zora puca, bit će dana.“ Oživljejoča se narava vzbuja se iz zimskega spanja ter se svatovski opravlja, da bo z Izveličarjem vred praznovala veselo vstajenje. Naj bi verski spomini in naravni dogodki blagodejno upihvali na narodno delo naših bratov, ki iz tužne sojne doline hrepene po vzvišenih idejalih. Ker se drugi del zgoraj omenjenega govora prav dobro podaja napisu tega članka in njegovemu pomenu, kakor smo ga razložili, podajemo ga tukaj gosp. čitateljem v njegovem polnem obsegu. Govornik je nadaljeval:

„Glavni namen vseh narodnih društev je pa buditi narodno zavest, to zavest širiti in skrbeti, da ne zamrje, kjer je probujena.“ Niso minula še stoletja, ko je bila beseda „Slovan“ in „suženj“ ena in istega pomena tujcem, zlasti Nemcem in Italijanom. Po naših pokrajinah glasila se je žalostno pesen: „Hej Slovani, sluge narodu.“ V svoji lastni deželi bil je Slovan rob; suženj na zemlji, katero je obdeloval. Pretekla zgodovina našega naroda je zgodovina „mučenca“ in še te zgodovine tu niso zapisali tujci, ko:

„V zlatih črkah v zgodovini,
Se beró narodov čini;
Le od našega ni glasa
S prejšnjega ne zdanjga časa.“
„Le tujcem sreče svit se v Kranji žari“, le tujci gospodarili so v naših deželah; postajevali kraj za krajem in tam;

„Kjer bil nekdanj je naš ta raj,
Očetom našim domovina,
Tuj narod tod se širi zdaj,
Naš raj je tujcev zdaj lastina.“

In dan danes: Ni li „foresto“ vsak Slovenec v Trstu, v glavnem mestu naše dežele, v mestu zidanim na slovenskih tleh? Ali ne nazivljajo neki omikani suroveči s „čtavo“ vmecega v Gorici živajočega Slovencea. Gledati moramo, kako se ponemljejo zmirom bolj in bolj keraški Slovenci; pred našimi očmi ginejo Beneški Slovenci v žrelu nikdar sritega italijanskega mološa. Ni sramotno, da se naši fantje in dekline, če so služili le nekaj mesecev v katem mestu, že sramujejo svojega domačega jezika? Ni li naravnost ostudno prepiranje italijanskih pesni — večinoma dvomljive vrednosti — po vaseh Goriške okolice? Ni li žalostno, da se v boljih slovenskih družinah sliši nemški in italijanski, mesto, da bi občevali slovenski? Ni li greh, da se tako obitelji naročujejo rajši na nemške velikokrat gnile liste, nego da bi podpirale domače slovstvo? Ni li še zmirom znamenje časa, da tistim, ki ne delajo v času političnih borb tako, kakor je „velik domovine ukar“, se ne utisne znak Esijalta na njih čelo in se ne zakliče pred vsem ljudstvom: „Črna je, boj se ga, Rimljan!“ Najhujše pri vsem pa je, da smo hujakoti in prepirljivi, če se le ganemo; da iščemo prepira, če zahtevamo svoje pravice. Koliko je tega, ko smo spremili k večjemu počitku moža, ki je toliko obogatel naše slovstvo; moža zaslužnega v vsakem oziru za naš rod. In to, kar smo storili iz svete dolžnosti, iz hvalečnosti, je provokacija, demonstracija ital. listom! Koliko je še dandanes rojenih omikanih Slovencev, ki nimajo nobenega narodnega prepričanja, kterim je narodnost zadnja skrb, prazna mavnja. V očigled takim, enakim in še večjim krivicam ne vedo drugzega storiti in reči nego: „Vadant res, ut vadant“ — neka bude.

Če pa prašam zdaj: zakaj vse to? Odgovor je: Ker je narodna zavest še premalo prebujena, premalo čislana nar. značajnost, premalo poznan nar. ponos. Premalo vemo ceniti besedo: „To najti bode ponos, biti slov. krvi.“

Radi tega z veseljem pozdravljam vsako v resnici delajočo nar. društvo, kajti če bomo imeli več takih nar. društev, katerim je namen svet, „vremena Slovencev se bodo kmalu razjasnila“; ni se nam bati, da bi se ne urednile besede pesnikove:

„Dovolj nam kamnov je pobral,
Sovrag za svoje hrame;
Odslej pa z naših svetih tal
Ne onega ne vzame.
Slehern kamen nam bo svet,
Čuval Sloven ga bode vnet,
Naj naš dom z njim se viša,
Ne vragov naših hiša.“

Potem gospoda, utihnila boče pesen: „Hej Slovani, sluge narodov“, donelo pa bode po naših planinah in dolinah: „Hej Slovani, naša reč slovenska“ in od naših gor in hribov odmevalo bode: „Naprej zastava Slave“; mesto sužnja in trpina stopal bode po slov. zemlji „nov rod ponosnih sinov in deklet.“

Mi pa, ki se veselimo in radjamo veselejših teh dni, ki

„V duhu proroškem nazdravljamo zdaj
Na slavno slovensko bodočnost“;
mi pa „z delom pripravljamo zdaj
To silno slovensko mogočnost“.

Dopisi.

Grahovska županija, 28. marca. — Resnici na ljubo dovolite mi, g. urednik, da odgovorim nekaj g. županu na njegov zagovor v št. 13. cenjeno „Sočo“. G. župan, kdo Vam je rekel, da ste Vi kako stranko skupaj spravljali? Naročite si „Sočo“ in berite v 12. št. dopis od 8. dne marca, in videli bode, da je tako pisano, da ste dve stranki zbudili, ne pa da ste jih Vi skupaj spravljali. Da pa spoznate, da je resničen pregovor, ki pravi: „Kdor se prezgodaj opravičuje, se obdolžuje“, naj navedem še to. Če niste Vi v resnici nobene stranke skup spravljali, zakaj se je neki Vaš sluga že dva dni pred volitvijo hvalil, da pridejo iz neke vasi vsi volit in da pokličete žendarmarijo? Zakaj je neki mož rekel: „Brišar nas je znal nagovarjati, naj gremo volit; a tega, da bi dva moža več volili, nam ni znal povedati?“ „To pa vem“, pravite, „da je nasprotna stranka ljudem agitatorjih, ki so v občini le za to, da poštenim ljudem mir kalijo, na vse kripnje delala, celo glasove prosila, da bi ne bili izvoljeni ni jaz ni sedanji starešini v obč. zbor, kar jej je pa spodletelo“. Vidite, g. župan, jaz nisem takšen, kakor Vi, da bi rekel: jaz ne vem za to, ampak priznam, da je Vam nasprotna stranka delala, da bi ne bili Vi izvoljeni v občinski zbor, a da bi sedanji starešini ne bili izvoljeni, ni želela nikdar, ampak jih spoštuje in je celo ponosna na nje. Le berite dopis 8. dne marca in videli bode, kako se opira na nje. Da bi pa nje agitatorji poštenim ljudem mir kalili, ne vem; a če mi Vi poveste, kdaj, kje, komu in s čim so ga kalili, Vam rad pritrdim,

se vé če bo Vaša obtožba resnična, in če poznam dotične agitatorje, prositi jih hočem, naj to popravijo. Samo tega pa ne mialite, da se že s tem ljudem mir kali, ako se gre županu pregledat račune.

Gospod župan, kjo je pisano v dopisu 8. marca, da so pritožniki v manjšini, ali ni rekel dopisnik, da ne vé, katera stranka je zmigala, in le po tem soditi, da se je županova pritožila, se lahko sodi, da je v manjšini, drugače bi bila z volitvijo zadovoljna. Vidite, g. župan, premalo ste razumeli dopis Vi in vaši Vaši koncipisti; a vendar ste sami priznali, da ste dobro podučeni, kako stoji stranko, in to Vi, ki se upate trditi, da se ne silite v županstvo. Da Vam ni bila znana pritožba, da niste nikogar k pritožbi napeljevali, da niste vedeli, da se je klicalo, naj se pritožba zopet vloži, to naj veruje, kdor hoče. Spominite se le dneva, ko je občinsko starešinstvo sklepalo račune za l. 1886, in mogoče so spomnite tudi na pritožbo. Povprašajte podžupana v Oblokah, in mogoče Vam on pové, ali ste vedeli, kaj se je klicalo v Oblokah v nedeljo po sklepu računov. Da niste poznali po obrazu nekaterih volilcev, Vam rad verujem; a kdo Vam je rekel, da jih ni poznal predsednik volilne komisije? ali ni pisano u d k o m i s i j e? Zato se Vam pa res ni bilo treba opravičevati, če tudi ste bili dobili še enega koncipista.

Pravite, da se niste nikdar silili v županstvo; a to povejete otrokom, ne pa možem. Prosim Vas, vprašajte nekega moža, kaj ste mu pred tremi leti obljubavali, da je za Vas agitoval; mogoče Vas spomni on na to, kar ste Vi pozabili. Skoz tri leta vodili ste županstvo postavno, kolikor Vam je bilo mogoče; a mogoče Vam je bilo zelo malo, kakor kaže Vaše vedenje, Ali je bilo postavno, da ste bili uzrok, da je moralo pet hiš hoditi po vodo na daljni studenec nič manj kot celo zimo? Ali je bilo postavno, da niste plačali takse za godbo in ples, ker ste imeli Vi godce v svoji gostilni? Ali je bilo postavno, da ste dovoljevali godbo in ples vsako nedeljo skoz ves pust brez takse, od starešinstva zato določenih? Ali je bilo postavno, da ste tirjali obložbo za Knežko pakopališče, še predno je starešinstvo preudarek stroškov napravilo? Ali je bilo postavno, da so se vse občinske obložbe delale le po davkih? in če je bilo to postavno, zakaj ste morali drugo leto novo obložbo napraviti, ko so se nekateri pritožili. Ali je bilo postavno, da ste plačali stroške za neko neumno žensko iz Hrvatske? Ali je bilo postavno, da ste prodali les, ki je ostal od Grahovskih orgelj, brez javne dražbe? Ali je postavno, da ste porabili odškodnino Jožefa Medja, ker ni bil enkrat pri seji, za koleke na pobotniče starešin? Ali je postavno, da ste sami opravljali tajništvo, tako da Vam je moral vrniti neki župnik dopis, ker Vas ni razumel, in ali je bilo postavno, da ste puščili obč. uradnijo brez namestnika zaklenjeno, tako da so se morali nekateri možje, ki so hoteli pregledati račune za l. 1886, zadovoljiti z odgovorom Vaše žene: „Je uradnija zaprta“? Ali je postavno, da ste sklicali dne 25. januarja celo starešinstvo k volitvi in da ste poklicali c. k. okr. komisarja ne da bi Vam bilo starešinstvo to dovolilo?

Tako vidite, g. župan, ni res, da bi se nam bile krivice godile na postavni podlagi; a mogoče, da bi se nam ne bile godile tolike, ako bi si bili poiskali za tajništvo dobrega koncipista, ki Vam je odgovor sestavil. Verujte mi, da želimo župana, ki bi nam županoval na podlagi zakonov, za kar pa Vi se niste po vsem sposobnega skazal.

Slišite, g. župan, objavite onega, ki je glasove pred volitvijo kupoval in od koga jih je kupoval, pa bomo videli, katera stranka bi bila glasove kupila, če bi bili na prodaj. Res lepo je, pohvaliti se: bil sem izvoljen z 59 glasovi proti 5; a pomislite, kakšen pritisek je bil. Zakaj se je slišalo, če ni kdo Vas volil: „der ist von der Gegenpartei“? Zakaj se je dovoljevalo, da so imeli v sobi, ki je bila že za volilce premajhna, svoj prostor, med tem ko volilcem Vam nasprotna stranke ni se dovolilo poiskati niti klubuka, ampak so se podili iz sobe s prelepo nemško besedo „marsch“, ki jo rabi naš kmet le za to, da psa izpodi? Dovolj je; a če bode tako dobri, da mi na gorej navedena vprašanja odgovorite, Vas lahko še marsikaj o postavi povprašam, ker vsacih sedem let, pravijo, pride vse prav.

Iz Grahovske županije, 4. aprila. — K dopisu g. župana v cenjeni „Soči“ št. 13 podal bi rad tudi jaz nekatera pojasnila; ker pa vem, da „Soča“ ni le nam, ampak tudi drugim namenjena, hočem le dve reči nekoliko omeniti, da ne poborem preveč prostora.

Prvo ste rekli, g. župan, da Vam o pritožbi ni bilo nič znano. Mogoče, da Vašemu koncipistu ni bilo vse znano; saj njega stvar pa tudi nič ne briga, in svetujem mu, naj se v prihodnje rajši svojega kopita drži, nego da bi se vtikal v občinske reči. Nočem Vam dokazovati, g. župan, da se je vse z Vašo vednostjo delalo; hočem rajši, ker se toliko ponašate, kako ste vse vedno postavno opravljali, dokazati, da prav pri omenjeni pritožbi niste.

C. kr. okrajno glavarstvo v Tolminu vrnilo Vam je pritožbo z naročilom: da imate v volilnem imeniku onih 6 volilcev, ki niso imeli pravice voliti, z ru-

dečim svinčnikom podčrtate. G. župan, ste li ravnali po ukazu? Zakaj ste li dne 19. febr. t. l. zbrnalo starašinstvo celo silili, naj še oni to pritožbo podpisajo? Zakaj se je potem drugi dan v Oblokah pred cerkvijo klicalo: da po večernicah naj pridejo lišni gospodarji k podžupanu podpisati se na pritožbo, ker drugače bodo v prihodnje župan v Rakovcu? Kdo je nesel pritožbo brez Vaše vednosti iz pisarne? Čudno vender, da se morejo take reči goditi pri tako rednem županovanju!

Vzemiva si, g. župan, še drug slučaj; naj bo Knežki mirodvor ali pokopališče. Niso li pred začetkom tega dela ondašnji občinski zastopniki Vas za svet popražali: kaj in kako pričemo delo? in kako spravimo za to potrebni denar skupaj? Kakšen svet ste jim dali? mar ne tako: „Jee, po domače boma rata nardil!“

G. župan, ko ste skrbeli vedno le po postavi županovati, zakaj niste omenjenim 3 možem namen §. 76. obč. reda razčelili? Ako bi bili Vi to storili, Knežki mirodvor gotovo ne bi bil postal preprirodvor; prikrajšali bi bili sebi in drugim mnogo pisarije, med občinarji bi pa tudi vladal še vedno mir.

Naj zadostuje, g. župan, to v majhno pojasnilo po Vašem, in bolite uperjeni, da zaradi Vaših postavnih urepov se dopisniku nikoli ni zgodila krivica in težko tudi komu drugemu, pač pa je zaradi Vašega nepostavnega postopanja marsikdo imel ne le velike sitnosti, ampak dostikrat tudi nepotrebne denarne stroške. Torej svetujem Vam, g. župan, da v prihodnje, namesto da bi se javno bahali, kako ste postavno vodili županjska opravila, se na pravi udarite ter rečete: moj dolg, moj dolg, moj največji dolg! En volilec.

Legje, 4. aprila. — Dobrejša gosp. Štef. Starman, gorečega duhovnika, vnetega narodnjaka, zvestega in odkritosrčnega prijatelja — te blage duše ni več mej nami. Sinoči, na cvetno nedeljo je v Gospodu preminol v najlepši dobi, v svojem 44. letu. Oni dan je opravljal še vsa opravila v cerkvi — se ve da s težavo. Po blagoslovu čutil se je utrujenega in slabšega, tako da je moral v posteljo. Proti večeru začne z nova kri bruhati iz sebe. Kmalu na to je nastopil smrtni boj, ki je trajal okoli 1/2 uro, in zadnje besede iz njegovih ust so bile: „Marija, pomagaj mi!“ Na to je izdahnol svojo blago, nedolžno dušo. Vse je ta britka novica v dno duše pretresla; vsi brez razločka žalujemo danes pri njegovem mrtvaškem odru. In ni čudo, saj ranjki gosp. Štefan ni imel sovražnika. V kratkem času svojega bivanja v Sedlu si je pridobil srca vseh svojih podložnih ovčic; dokaz temu je, da so se za časa njegove dvomesečne boleznici iz vsake kože Sedelske duhovnije pošiljale goreče prošnje k Bogu, da bi jim ohranil tako dobrega in vnetega dušnega pastirja, če bi bila njegova sv. volja. Ali Vsemogočni je drugače sklenil. Potem ko smo že vsi upanje imeli, da je nevarnost prebil, se mu je naenkrat stanje poslabšalo, da nas je naglema in nepričakovano zapustil. Zapustil nas je sicer in njegovi telesni ostanki bodo počivali pri sv. Križi, ali njegov spomin ostane neizbrisljiv pri njegovih podložnikih in mnogoštevilnih prijateljih. Priča njegovega neumornega delovanja je posebno Orehovska cerkev, ki se je v času njegovega 11letnega tamošnjega službovanja prav lepo okinčala in je dobila nove altarje. Prav tako se je tudi farovž pod njegovim vodstvom popolnoma prenovil. Orehovci se ga bodo gotovo vse žive dni hvaležno spominjali.

Ti pa, dragi Štefan, ki že gledaš Božje obličje, kakor smo vsi trdno prepričani, sprosi nam milost pri Bogu, da bi mogli tudi mi, ki se s tužnim srcem oziramo na Tvoje prerano gomilo, hoditi po Tvojih stopinjah in veseliti se s Tabo enkrat v nebesih.

Sè Serpenice na Bolškem, 5. aprila. — Mnogo je brati in slišati o vojski; mi pa jo že imamo. Skavsali so se nekateri občinarji in župan zaradi neke nerednosti pri županstvenem računu. Prišlo je do pritožbe do veleslavnega deželnega odbora, kateri je pa, prišteva je županstvenemu računu oziroma poročilu polno vero, isto zavrnil. S tem je dobil župan korajžo ter toži upornike pri sednji zaradi razžaljenja časti. Uporniki pa niso zajetje rodovine in postavijo se v bran s tem, da dokažejo, da je župan zares pri računu zamotlal 36 funtov sira, katerega je občina prijela kot planinsko stojno. Sliši se, da jo misli župan tako zasukniti, da so dotični primankljeji „zacehali“ volilci pri volitvi. Kaj čuden, pa tudi žalosten izgovor ta, kajti posebna novost bi bila, ako bi smel župan uporabljati občinske dohodke za take namene. Konečno bi pa tudi ne gledè na to ostajalo vender kot nerešeno vprašanje, zakaj ni te svote vračunal. Tudi se hrupi župan, da nimajo občinarji pravice oporekati že potrjenim računom. Občno mnenje pa je, da kriva rajtenga se more zmiraj poravnati! Serpeničan.

Iz Št. Kocijana na Krasu, 5. aprila. — Govori se pri nas, da velikonočno nedeljo pride sila Dunajčanov v „Diraško jamo“, in mnogi mislijo, da

pride tudi cesarevna Štefanija iz Opatije; zadnje ni gotovo in zdi se celo neverjetno, ker udje najvišje cesarske hiše nimajo navade, da bi delali najzete o najvišjih cerkvenih praznikih. Z Dunaja naznanjen je pa poseben vlak, ki pripelje goste od severa, da bodo občudovali našo kraško podzemeljsko lepoto. Ker se ne moremo ponašati s krasom (lepoto) nad zemljo, če tudi se naš svet imenuje Kras, zato nas je Bog toliko bogateje obdaril s podzemljskimi jamami, ki so vlečejo na daleč in ki dajejo očem največkratnejšo razgled. Radi tega prihajajo tuji radi občudovat naša podzemna čuda. Posebno v zadnjih letih je močno poskočilo število prihajajočih tujcev, ker so se napravile poti v podzemskih jamah in ker se je lepota našega sveta razglasila daleč po svetu. V lepoti kameja presega morda Divaška jama ono v Postojini. Za sprejem gostov delajo se krasni slavoloki in jama se olepšuje. — Tudi naša Škocijanska jama je pravi naravni čudež; zato obiskujejo jo tuji prav pridno. Izdelana je sedaj pov pod zemljo do 12. vodopada, kar svedoči, kako daleč se jama vleče. In še jej niso prišli do konca. V kratkem izide knjižica, katero je spisal Fr. Müller v Trstu, katera obširno opisuje to jamo. Te votline bile so najbrže tudi starim znane, kajti našla se jo v njih marsikatera starina, ki se je poslala v tržaški muzej. Tako čudovit svet, kakoršen je naš, ne dobi se najbrže tako kmalu, da bi namreč na površji redil človeka, v svojem osrečji pa hranil take čudovite kamnite tvorbe in tekoče vode, ki se zgubljajo v gorenjega površja. Ko napravimo močne sesalke ali pumpe z dolgimi cevimi, bomo imeli Kraševci najhladnejšo in najboljšo vodo na svetu.

Št. Viška gora, 5. aprila. — Draga „Soča“, sprejmi malo vrstic tudi iz našega kraja v svoje prodale. No vom, kako in kje bi bilo bolje začeti; zato naj povem najprej kaj o letošnji veliki pomladanski zimici. Snega bilo je v našem kraju veliko, bilo ga je en meter; pa hvala Bogu spravilo ga je že veliko. Če pojde tako naprej, bomo kmalu obdelovali svoje njive in potem naredimo še kaj družega. Pred tem snegom začeli smo bili cesto delati; če bi bilo ostalo lepo vreme, bili bi jo najbrže tudi dodelali; pa smo morali delo ustaviti, in zdaj bo treba spet začeti s prejšnjo marljivostjo, če hočemo, da kaj dosežemo. Omeniti moram tudi popravilo ob našem pokopališču. Popravili smo bili zid dobro, pa le za tisti čas, ko je bila birma in je prišel prečastiti gospod knez nadškof v naše kraje. Šlo je veliko denara in dela v zid; a zdaj je tak, kakoršen je bil prej. Poprava nas je stala veliko, zato nam je toliko neljubšo, da bo treba z njo začeti. Samo naše žensko so zadovoljne sè splošno nesrečo, češ da z odpadlo malto in poskom bodo ribale mize in stole. Tako se je pokazalo tudi tukaj, da ni nesreče brez sreče. Toliko za danes, drugi krat pa še kaj.

Politični razgled.

Po nekaterih sejah v gosposki zbornici, ki so se vršile v teku zadnjih osmih dnij, a niso imele posebne politične zanimivosti, končano je zasedanje obeh zbornic pred veliko nočjo. Zbornica poslancev snide se še le proti koncu tekočega meseca in s tem prične novo parlamentarno življenje, ki bode izvestno živahno, ker se bode obravnaval proračun za leto 1887 in druge važne zadeve.

Inače je v notranji politiki tiho in mirno; da je bil bolgarski regent Stojlov na Dunaji, smo že poročali, sprejel ga je tudi minister zunanjih zadev Kalnoky, a kaj mu je povedal, ni znano.

Tudi o zunanji politiki ni posebnih poročil. Sredotočje zunanje politike v zadnjem času je v Rusiji, kjer si nasprotujeta minister zunanjih zadev Giers in časnikar Katkov. Med vrstami nemških časnikov je brati — in to so jedini viri iz katerih posnemamo v tej zadevi naša poročila — da opisuje Katkov Bismarkovo politiko v svojem listu v čudnem svitu. Katkov, ki je na Ruskem najpopularnejša oseba, pravi, da Bismark hoče Rusijo zlorabiti, da je med njegovim govorom in njegovimi dejanji velika razlika, sploh da se na vitez kaže prijatelja Rusiji, toda da istinito je njen največji sovražnik. To pa Bismarku in Nemcem sploh ni po godu, zato so zahtevali in dosegli, da je bilo pokarano Katkovo glasilo in drugi ruski listi, ki jednako pišejo. A to ni dosti izdalo, kajti Katkov je postal še ostrejši proti Nemcem in nemškim časnikom. Minister Giers je tegadelj od carja zahteval, naj se Katkova list za 5 mesecev ustavi, a Katkov je prišel v Petersburg, bil je pri carju,

bil je tudi — ako se sme tem listom verovati — karan, a potem na obed pozvan h carju. To ni gospodom v Nemčiji in drugod nič kaj po misli, s tem pa kažejo jasno, da se bojijo jednega Rusa — Katkov-a.

Poleg teh osebnih preprirov, o katerih razpravljajo vsi listi do sitega, polnijo listi svoje predale tudi z novim ministerstvom italijanskim. Poročali smo že, da je italijanski minister zunanjih zadev, grof Robilant, odstopil, njegovo mesto zasedel je ministerski predsednik Depretis, dočim je sprejel mesto notranjega ministra gospod Crispi, ki se ni nikdar kazal posebnega prijatelja Avstriji. Takozvani svetovni listi pravijo, da ta sprememba v Italiji nima nobenega pomena gledè zunanje politike, da ostane torej zveza med Nemčijo, Avstrijo in Italijo nedotaknena. Drugi črnogledi so pa že pričeli Avstrijo svariti pred novim prijateljem, češ da mu ni prav ničesa zaupati. Ti pravijo, da nam bode Italija takoj za petami, ako bi se zapletli v vojsko s katerokoli drugo državo. Nam ne gre beseda v tej pravdi, zato pa molčimo.

Domače in razne vesti.

Njegovo Velikanstvo presviti cesar podarilo je 500 gl. občini v Desklah za cerkvene poprave. — Njegova kr. Visokost cesarjevič Rudolf, ki biva uže dalje časa s cesarjevo Štefanijo v Opatiji, bavil se je od 2. do 9. t. m. na Dunaji. — Nj. Vzvišenost baron Pretis s soprogo bil je 3. t. m. v Opatiji, da so jo poklonil cesarjevič Štefaniji, ki ga je na to povabila k obedu.

Za Erjavčev spomenik iz ustanovo razkazali smo v 14. številki „Soča“ 2175 gl. 14 1/2 kr. Pozneje so še darovali: Neimenovan prijatelj v Gorici 5 gl.; Ivan Valenčič, posestnik v Trnovem pri Ilirski Bistrici, 5 gl.; Jarnoj Primožič v Vrabčah 1 gl.; Jožef Žvanut, veleposestnik na Lozicah, 1 gl.; Franc Žitko, posestnik v Trstu, 1 gl.; Simon Gregorič, vikar na Gradišči, (prvi krat) 10 gl.; dr. J. Menzinger, odvetnik v Krškem, 10 gl.; uvolil darov 33 gl.; vseh skupaj 2208 gl. 14 1/2 kr.; od teh naloženih je Goriški ljudski posojilnica 2150 gl.

Visoko c. k. ministerstvo za uk in bogodastjo podarilo je slovenski dekliški šoli v Gorici, katero vzdržuje društvo „Sloga“, podobe Njih Velikanstva presvitega cesarja Franca Jožefa I. in presvite cesarice Elizabete ter Njih kraljevskih Visokostij prestolonaslednika nadvojvode Rudolfa in soproge nadvojvodinje Štefanije v zlatih okvirjih, kakor tudi 34 podob iz sv. pisma in podobe iz dejanja apostolov ter slovensko abecedo za na steno. — Dr. Josip vitez Tonkli, državni poslanec, nabral je zopet na Dunaji med poslanci in v krogih, prijaznih narodni odgoji slovenski, nad 500 gl. za otroški vrt in dekliško šolo društva „Sloga“. Hvala gospodu vitezu in blagodušnim darovalcem; slovenskim roditeljem pa nov opomin, naj se poslužujejo v svojo korist in v korist svojih otrok: dobrodelnih zavodov, ki se vzdržujejo z velikim trudom in požrtvalnostjo. — V isti namen daroval je Neimenovan v Gorici 50 kr. Hvala!

Dr. Aleksij Rojic, deželni poslanec, izdal je knjižico „Svojim volilcem“, v kateri je ponatisnena interpelacija z dne 10. januarja 1887 o goriški bolnišnici in norišnici usmiljenih bratov, kolikor je je poslanec prebral v seji deželnega zbora, in druga „suho“ interpelacija, katero je stavil v dež. zboru v isti zadevi dne 13. jan. t. l. Volilci spoznajo iz natančnih podatkov, katere podaje dr. Rojic na podlagi strokovnjakih poizvedeb, da poročilo deželnega odbora z dne 10. julija 1884 ni ustrezalo vsem zahtevam, ki so se smele nanj postaviti. Druga polovica dolge interpelacije, ki je opisovala postopanje visoke vlade v tej zadevi, ni tiskana, ker ni bila brana v dež. zboru. A uže prva polovica je jako podučna, ter osvitljuje s prav svetlo lučjo naše deželne in javne razmere. O priliki prinesemo morda kak posnetek iz knjižice, ki je bila tiskana v Postojini in šteje IV in 30 strani.

Konjske dirke bodo na Rojicah pod Gorico 11. in 12. t. m. ob 4 popoldne. Iz tega povoda in ker je navada, odpošlje južna železnica velikonočni ponedeljek poseben vlak iz Trsta v Gorico in nazaj, ki bo sprejemal potnike na vseh postajah. Iz Trsta odide ob 1 uri popoldne in pride v Gorico ob 3 urah 40 minut; iz Gorice vrne se ob 9. uri 30 minut zvečer in dojde v Trst ob 11. uri 42 minut ponoči. Voznina iz Trsta v Gorico in nazaj bo znašala v I. razredu 2 gl. 40 kr., v II. 1 gl. 80 kr., v III. 1 gl. 20 kr. K omenjenim dirkam oglaševanih je do zdaj 19 konj. 17. t. m. ob isti uri in na istem prostoru skušali se bodo pa velopedisti sè svojimi kolesi.

Drobne novice. Goriško veteransko društvo bo imelo svoj občni zbor dne 17. aprila ob 10. uri zajutra v gostilni „Pri pošti“. — Orosil se je preteklo nedeljo 75 leten kmet v Št. Ljubišču pri Gorici. Vedni prepir z nekim sosedom in bolehnost, katero si je nakopal pred dvema letoma v pretepu s tem sosedom, napotila sta ga baje k temu grešnemu činu. Zalostno, če že kmetje svoje življenje tako malo cenijo. — Umril je Dominik Lovisoni, vodja goriške zastavljalnice in z njo združene hranilnice, večeraj zvečer; pogreb bo v soboto ob 2 popoldne. — Neki klativitez, ki se je izdajal za zdravnika (maserja), delal je s svojo „teto“ goriškim natakarnjem mnogo sitnosti, dokler niso zasačili „teto“ pri „Treh kronah“, ko je spravljala v žep prtiče, ki niso bili njeni. Zapri so jo in preiskali njeno stanovanje, kjer so našli silo blaga in mizne oprave. — Vipavska čitalnica ponovi na Velikonočni ponedeljek na splošno zahtevanje predstavo krasne žaloigre „Mlinar in njegova hči“. Začetek ob 7 1/2 zvečer.

„Vrtec“, časopis s podobami za slovensko mladino, prinesel je v svoji 4. številki od 1. aprila sliko Frana Erjavca, slovenskega pisatelja, s kratkim življenjepisom, v katerem so navedena ranjega glavna dela, in s lepim opominom do mladine, naj se uči od njega pridnosti in delavnosti. To je v resnici lep spomenik, ki ga je postavil „Vrtec“ na gomilo neumrlega narodnega pisatelja in buditelja. Pri tej priliki opozarjamo zopet zavedne roditelje, ki hočejo piskrbeti svojim otrokom primerne berila, na ta izborna uredovan list, za kateri nas zavidajo celo možje drugih narodov. Izhaja enkrat na mesec v Ljubljani in stane za vse leto 2 gl. 60 kr.

„Angeljček“, otrokom učitelj in prijatelj. — zove se nova knjižica s podobami, debela 48 strani v S. i, katero je izdal Anton Kržič kot I. zvezek večje zbirke v Ljubljani tiskom „Kat. tiskarne“. V raznih povestih, poučnih in zabavnih, razkazuje otrokom življenje bogoljubnih vrstnikov ter jih unema k temu, kar je lepo in pošteno. Knjižica stane 12 kr.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji za pol leta gl. 2.30; za četrt leta gl. 1.15.

IZ dr. Gregoriča zapuščine v Ptuiju

prodajam 200 štrtinjakov dobrega štirskega vina po ugodni ceni.

Letine od 1869 naprej.

Naročila pri

Antonu Gregoriču
v Ptuiju.

Št. 152/o. š. s.

Stavbena dražba

bode dne 28. aprila 1887 od 11.-12. ure opoldne pri c. kr. okrajnem glavarstvu Sezanskem za oddajo prizidanja k šolskemu poslopju v Št. Polaju.

Klicna cena je 505 gold. 62 kr.; dražbeni vadium in stavbena varščina 50 gold. Pismene ponudbe se ne sprejemajo.

Naris, proračun stroškov in stavbeni pogoji so pri c. kr. okrajnem glavarstvu, pa pri županstvu v Št. Polaju v spregled razpoloženi.

C. kr. okrajni šolski svet,
v Sezani 4. aprila 1887.

Za pomladni čas.

Raznovidna gotova obleka za može in za otroke iz neke slavne dunajske tovarne.

Krojačnica z zalogo robe najnovejše vrste. Dela se hitro in prav lično po cenah, ki se ne b'jijo tekmovanja.

A. FELBERBAUM.
Gorica, Via Teatro, št. 8.

P. n. gospodom članom „SLAVIJE“ vzajemno zavarovalne banke v Pragi.

V poslednji dobi razširjajo se po raznih banki „Slaviji“ kot československemu zavodu sovražnih časopisih, kakor tudi po nekaterih odpuščenih funkcionarij banke in drugih nepoklicanih osebah nevalne vesti o banki „Slaviji“, katerih vsečina v glavnih potezah je ta, da so notranje razmere zavoda netolažne in da njene rezervne zaloge neso dosti sigurno naložene.

Spodaj podpisano upravelno svetovalstvo šteje si torej v svojo dolžnost, p. n. članstvo na to opozoriti, da se vse te vesti nikakor ne naslanjajo na resnico, in konstatovati, da so notranje razmere banke „Slavije“ popolnem v redu, da ni nobenega poroda za najmanjšo nezaupnost, da rezervne zaloge njene neso ne le popolnem nedotaknene, ampak so se še zvišale v tekočem letu, kakor razvidno iz naslednjih števil in dat.

Poleg bilancije za leto 1885., ki je bila potrjena po revizorjih računov in po poverjenikih, katero je izvolil občni zbor dne 15. maja 1886 in katera je bila predložena visokemu c. kr. ministerstvu, naložene so rezervne zaloge na naslednji način:

V vrednostnih papirjih (in sicer v avstro-ogerskih državnih in zastavnih listih česke hipotečne banke i. t. d.)	gl. 3.896.428.—
v rejalitetah	588.083.—
v zagotovljenih hipotečnih posojilih	1.228.281.11
v predplačilih na police banke „Slavije“	312.806.23
v c. kr. poštno hranilnem uradu na Dunaji in drugih javnih novčnih zavodih (bankah in posojilnicah)	362.616.68
v gotovini v blagajnicah	21.940.84
Vrednostni papirji znašali so 1. januarja 1887, kakor so določili revizorji dne 6. januarja 1887	4.028.150.—
Pomnožili so se torej za	131.722.—
vkjub temu, da se je v III. oddelku (podedovanjskih društvih) članom za zapadle police izplačalo v gotovini	625.709.59

Komur je do tega, da se prepriča ob istinitosti teh števil, dano mu je po sklepu občnega zbora z dne 15. maja 1879 na voljo, pregledati knjige in blagajnice v prostorih banke „Slavije“.

Upravilno svetovalstvo
vzajemno zavarovalne banke „SLAVIJE“
v Pragi.

Samo sredi Raštelja št. 7.

ANTON POTATZKY

V GORICI.

Bogata zaloga: norimberškega in galantijskega blaga, lepoticja, dišav, igrač, nogovic, šivnih priprav, sukance in preje, krojaških in čevljarskih potrebščin, priprav za potnike in kadilce, cigaretnega papirja, celuloidnih zavrtnikov in zapestnikov za duhovnike, mešane in vojake; posebnost: najfineje igle za šivalne stroje.

Za pomladno setev se najtopeje priporočajo

SEMENA

prave francoske lucernske in štajerske rudeče detelje zagotovljene, brez preslike, potem italijanske Ray — (izmed najboljših krmil) in angleške Ray — trave, kakor tudi raznih vrst zelenjav najboljše dobrote, ki hitro kali.

Na drobno in na debelo.

Pri glavnem zastopu „AZIENDE“, zavarovalne družbe za življenje, sprejme se potovalni uradnik za Primorsko. Letna plača znaša 780 gl., dnevne na potovanji po dogovoru in provizijo. Prosilci morajo zmožni biti slovenskega, italijanskega in nemškega jezika.

Prošnje se spričali sprejemajo se do 1. aprila 1887 pri glavnem zastopu v Ljubljani.

DROGERIJA

Antona Mazzoli-ja

v Gosposki ulici in pri Mestnem vrtu
V GORICI

Prah ki pogasi vsak požar.

To najvspešnejše sredstvo, ki ugasi hipoma vsak požar, je do zdaj edino znano, da se je potrdilo po mnogih skušnjah, ki so dokazale, da ta prah je prekosil vse do zljaj znane in hvajljene iznajdbe. Zato ga priporočam slavnim uradom, gasilcem, obrtnijskim podjetjem in zasebnikom.

Stroški za ta prah so prav majhni v primeri z ogromno škodo, katero naredi večjih požar v najkrajšem času.

Edina zaloga slovečega Portlandskega cementa iz Kufsteina, katerega so rabili s čudovitim vspedom pri velikanskem vodotoku na Dunaji in pri drugih velikih stavbah tukaj in v okolici, kakor tudi hidravličnega japna (rimskega cementa).

Vitrijolova tekočina proti strupeni rosi ali peronospori na trtah, najboljša vrata, preiskana in potrjena se spričevalom tukajšnjega c. k. poskuševališča za vinorejo

po najnižji ceni.

Zaloga barv, čopičev, malarskih potrebščin, drog (dišav), postavno dovoljenih zdravil in mineralnih vod, kakor tudi edina zaloga luga „PURITAS“ za čiščenje perila.

Vse po prav nizkih cenah.

Šivalni stroj,

že rabljen, bi nekdo rad prodal po primerni ceni. Praha naj se:

Via Ascoli, h. št. 8, I. nadstropje, v Gorici.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v

krojačnici Ignacija Steinerja,
ki je največja v Gorici

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiro urejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 8 do 30 gl.
„ „ „ „ dečke	„ 6 „ 15 „
„ „ „ „ otroke	„ 3 „ 10 „
Povratne pomladanske suknje za gospode	„ 8 „ 30 „
Pomladanski šaki	„ 5 „ 15 „

Vrhu tega bogata zaloga vsakovratne robe iz raznih tovarnen po naročilu vsled mere, ki se izvrši točno in hitro. Uzorci na zahtevo brezplačno in prosti poštnino.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja od 8 do 50 gl. za gospode. Šaki za gospode od 4 do 15 gl.

Prodaja se

hiša št. 52 z dotičnimi poslopji v vasi Cesta pod Sv. Križem Vipavskim z vrtom in z brajlo tik cesarske ceste poleg hiše ter zraven še z borštorom.

Cena 9.300 gl.; plačuje se tudi v obrokih. Natančnejši pogoji izvedo se po pismu z naslovom „Tajništvo v Sv. Križi pri Ajdovščini“.

HARMONIUM.

Zdolaj podpisani priporočajo čast. duhovščini in gosp. orcanistom za male cerkve ali za poduk v petji in orgljanji Harmonium.

Za vsak Harmonium garantira 10 let. Prepričani se bode vsak, da cenejšega in boljšega Harmonija iz kake druge fabrike ne dobi.

Z odličnim spoštovanjem

Peter Potočnik

Via Morelli št. 12 v Gorici.